

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 80 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitkár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP [Kölcsey - egyesület] ARADON

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 227.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Hetfő, február 3.

Vérfürdő Lisszabonban.

Meggyilkolták a portugál királyt.

Agyonlőtték a trónörököszt.

Megsebesítették az infanst.

Manuel az új király.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Portugália királyát és trónörökösét szombaton este meggyilkolták. A királygyilkosságok sorában csak a belgrádi véres éjszaka eseményei közelítik meg gyaláztosság dolgában ezt a felháborító rémtettet, amely az egész Európában osztatlan megdöbbenést és visszatetszést keltett. Igaz, hogy Portugáliában évekre visszamenőleg állandó forrongásban tartotta a népet, Károly király minisztereinek pénzügyi politikája, amely túlszágazott adószolgáltatást követelt az országtól s a szó szoros értelmében kizsárolta a népet. Amióta Károly király egy államcsiny után teljesen magához ragadta országának vezetését, azóta nőttön nőtt az elégtelenség, amelyet a Portugáliában nagy hatalomra vergődött köztársági párt folyton szított.

Károly király zsarnokoskodása teljesen népszerűtlenné tette népe előtt az uralkodót. Mindehhez hozzájárult még, hogy Franco, miniszterelnök kegyetlen szigorúsággal igyekezett elfojtani minden mozgolódást. Egymást érték a legtekintélyesebb férfiak letartóztatása és az afrikai és brazíliai gyarmatokra való deportálások; a börtönök megteltek politikai bűnösökkel s aki csak a legcsekélyebb gyanúkat szolgáltatva, Franco miniszterelnök jól szervezett politikai kémseregének kezeibe került. A letartóztatásokat, bebörtönözéseket és deportálásokat a portugál nép nagyrésze a király terhére írta, úgy, hogy az elkeseredett hangulat folytán minden pillanatban lehetett tartani a legvéresebb forra-

dalom kitörésétől. A vasárnap reggel megjelent lapok beszámoltak arról a leleplezett merényletekről, amely a miniszterelnök ellen irányult. De bármilyen jól szervezett rendőrséggel dolgozott is Franco, a király elleni merénylet tervét felfedezni s magát a merényletet meggátolni nem tudta.

Nyílt utcán, karabélyokkal felfegyverkezett csapat támadta meg a király kocsiját, melyre valóságos sortűzet zúdítottak. A király meghalt, de meghalt a trónörökös is, aki pedig maga is a forradalmi párthoz szított s elítélte atyja zsarnokpolitikáját, úgy, hogy már azt rebesgették, mintha a király deportáltatta, illetve elzáratta volna a trónörököszt egyik félreeső kastélyába. Ez a hír azonban, mint a következmények mutatják, nem bizonyult valósnak.

Ezek az előzményei a véres esetnek, amelyről az Aradi Közlöny az összes magyar lapokat megelőzve, vasárnap reggeli rendkívüli kiadásában már megemlékezett. A bécsi lapok csak hektografált másolatu rendkívüli kiadásokban tudták a hírt a közönséggel közölni. A vérfürdőről alábbi távirataink számolnak be:

Az első hírek.

Lissabon, febr. 2. Amidőn Károly király és Lajos trónörökös Villa Viciozából kocsin szombaton visszatért a Terrio de Tacon haladtak át, egy ember karabélyból rájuk lőtt. A király súlyosan megsebesült.

Arad, február 3.

Lissabon, febr. 2. Károly királyt és a trónörököszt három ember meggyilkolta. A gyilkosokat azonnal megölték.

Lissabon, február 2. A királyt és a trónörököszt szombaton egy sétakocsizás alkalmával egy csapat ember megtámadta, mindkettőt agyonlőtte. A királynét és Manuel infanst, akik a második kocsiban ültek, szintén megtámadta a tömeg. Manuel infans könnyebben megsebesült. A királyné sértetlen maradt.

Lissabon, február 2. A merénylők Károly királyt és Lajos trónörököszt megölték. A három gyilkos nyomban halállal lakolt.

A merénylet lefolyása.

Lissabon, február 2. Károly király és családja szombaton délután öt órakor Villa Viciozából Lissabonba érkezett. Abban a pillanatban, a midőn a nyitott kocsit a kereskedelmi-térről az Arzenál-utcába befordult, egy karabélyokkal felfegyverkezett embercsoportból lövések történtek a királyra és a trónörökösra. Mindkettőt haldokló állapotban az arzenálba vitték, ahol rövid idő múlva meghaltak. A rendőrség a helyszínén három gyilkost felkoncolt.

Lissabon, február 2. A király, a királyné, a trónörökös és Manuel infans együtt voltak egy kocsiban, amidőn a lövések történtek, a királyné felemelkedett, hogy testével védje a trónörököszt. A királyt és trónörököszt két három golyó találta. Manuel infans nem sérült meg komolyan. Amália királyné sértetlen maradt.

Lissabon, február 2. A királyt három golyó érte, az egyik a nyakán, a második a vállán, a harmadik pedig a torkán. Ez utóbbi átszakította az ütőeret, ami a király

azonnali halálát okozia. A trónörökös is három golyó érte és pedig a fején, a mellén és a vállán. Manuel infáns állán és vállán sebesült meg. A királyt holtan szállították az arzenálba. A trónörökös még életben volt, amikor az arzenálba hozták. De csakhamar ő is meghalt. A királyné és Manuel infáns, akik a király holttestét és a trónörökösöt az arzenálba szállították, este hét órakor visszatértek a palotába.

Lissabon, febr. 2. *Segneira Francesca*, a király parancsértisztje, aki a király kocsija mellett haladt, amint a lövések eldördültek, fegyverét ragadta meg és a gyilkosok egyikét megölte. A rendőrség a tanácsházánál megölt egy második gyilkost. A gyilkosok holttestét a tanácsházba szállították, személyazonosságukat még nem sikerült megállapítani. Azt hiszik azonban, hogy az egyik francia, a másik spanyol. A gyilkosok öt golyós ismétlődő karabélyokkal lőttek, fegyverüket kabátjuk alatt rejtették. Az arzenál teret, a tanácsházát és a portugál bank épületét katonaság őrzi. A merénylet híre óriási gyorsasággal terjedt a városban. Az összes üzletet azonnal bezárták. A városban nagy a fejlettség és felháborodás.

Az új király.

Lissabon, február 2. A király Manuel infáns lesz, aki helyett Amália veszi át a régensséget.

Kik a gyilkosok?

Berlin, február 2. Lissabonból jelentik: A király és a trónörökös holttestét zárt kocsiban vasárnap este kilenc órakor a királyi palotába szállították egy szakasz községi lovasság őrizete mellett. Károly királyt három golyó érte, egy a nyakán, egy a vállán, és egy a gégéjén. Az utolsó golyó átütötte a fűtőteret és a királyt azonnal megölte. A trónörökösöt három golyó érte a fején és a mellén. Manuel infáns arcán és karján sebesült meg. A királyt már halva vitték a tengerészeti arzenálba. A trónörökös még élt, de néhány perc múlva szintén meghalt. A két holttest ott maradt míg a miniszterek, udvari méltóságok és más előkelőségek oda nem érkeztek.

A királyné Manuel infánssal együtt hét órakor tért vissza a palotába, míg az oportói herceg az arzenálban maradt. Az arzenált, a városházát, a nemzeti bankot és a börtönt katonaság őrzi. A merénylők egyikét egy szárnyasgéd, aki a király kocsija mellett lovagolt, revolverrel agyonlőtte, egy másikat a rendőrök öltek meg. Mindkét holttestet a városbázára vitték.

Azt beszélnek, hogy a gyilkosok egyike Bordova nevű spanyol ember, az ismert anarkista fia. A másik állítólag francia ember. A letartóztatott merénylők egyike a börtönben öngyilkosságot követett el. A gyilkosok ötlövetű ismétlődő fegyvert használtak, amelyet hosszú kabátjuk alá rejtettek. — A rendőrség titkos fegyver- és bombaraktár után kutat és már eddig is igen sok embert letartóztatott. A kormány kijelenti, hogy a merényletben a katonaság köréből senki sincs kompromitálva. Ezzel szemben híre jár, hogy a hadseregnek és a tengerészetnek több altisztje részt vett a merényletben. Amint a merénylet híre elterjedt, az összes kávéházakat és vendéglőket bezárták. A lakos

ságot a merénylet nagyon lesújtotta. A király most Manuel infáns, vejai herceg, aki helyett Amália királyné lesz a régens.

Lissabon, február 2. Károly király és a trónörökös holttestét szombat este kilenc órakor zárt hintókban a királyi kastélyba vitték. Hír szerint a gyilkosok egyike egy Bordova nevű spanyol, a hasonló nevű ismert anarkista fia. Másik hír szerint a harmadik királygyilkos a börtönben megölte magát.

A hír hatása.

Róma, február 2. A lissaboni merénylet híre az egész várost borzalommal töltötte el. A király és Tittoni külügyminiszter még szombat éjjel értesültek az eseményről. A vasárnap reggeli lapok mély sajnálkozással tárgyalják az ügyet. A *Popolo Romano* ezt írja: A borzalmas gyilkosság, amely egy időben fosztott meg atyát és fiút életétől, az egész világon felháborodást és mély részvétet fog kelteni.

Bécs, február 2. A lissaboni merénylet híre csak a vasárnap reggeli órákban terjedt el és mindenfelé nagy felháborodást és borzalmat keltett. A lapok hektográffal sokszorosított rendkívüli kiadásokat adtak, amelyeket az utcán szétkapkodtak és élénken tárgyaltak.

Tömeges letartóztatások.

Lissabon, február 2. A miniszterek a merénylet után nemsokára minisztertanácsra gyűltek össze. Igen széleskörű katonai intézkedések tétettek. Az egész városban mély csend uralkodik. Újabb letartóztatások történtek. A rendőrség több egyént letartóztatott, akiknél bombákat találtak. Az összeesküvésben hír szerint a katonaság is részt vett. Furtado tengerészisztelet és volt képviselőt szintén letartóztatták. Ezenkívül Lissabon környékén több republikánus vezért letartóztattak.

Lissabon, febr. 2. Az összes monarchikus pártok teljesen egyetértének abban, hogy a monarchiát továbbra is fentartsák.

Reszket a cár.

Pétervár, febr. 2. A lissaboni események híre szombaton a késő éjjeli órákban érkezett ide és innen Carszkoje-Zeloba (a cári palota) sürgönyöztek, ahol igen nagy izgatottságot keltett.

Bécs, febr. 2. Az itteni portugál nagykövetségre vasárnap reggel fél négy órakor érkezett meg francia nyelven a portugál külügyminiszterium sürgönye a lissaboni eseményekről. Tíz órakor a király Paar gróf hadsegéd által a nagykövetsége részvétét és sajnálkozását fejezte ki. Az összes főhercegek, Goluchowszky gróf volt közös külügyminiszter, Aerenthal báró külügyminiszter és a magyar kormány részéről Zichy Aladár gróf részvétüket nyilvánították.

Előre tudták a merényletet.

Lissabon, február 2. Bár a merénylet szombaton délután öt órakor történt, a külföld csak késő éjjel értesülhetett az eseményekről, mert este az összes külföldre szóló sürgönyöket visszatartották. Bécsbe az első sürgöny reggel fél négy órakor érkezett, Berlinben azonban csak reggel hat órakor.

A merényletet Lissabon egyik legszebb és legforgalmasabb főterén követték el. A királyi család már hetek óta Villa Viciozaban tartózkodott vadászaton. A lissaboni rendőrség értesült arról, hogy a forradalmárok a királyi család legyilkolására készülnek és tudatta ezt a Villa Viciozaban tartózkodó főudvarmesterrel, akit kért, hogy a királyi család szombati visszautazását halasztassa el.

A főudvarmester azonban kijelentette, hogy nem vállalja a felelősséget, amely reá a királyi család visszatartásával hármolnék. A király és a királyné már hetek óta amugy is izgatottak és okvetlenül Lissabonba utaznak. A rendőrség értesítését a főudvarmester nem közölte a királyi párral és a rendőrséggel nem tudatta, hogy a királyi család szombaton visszautazik. A rendőrség abban a hiszemben, hogy a főudvarmester a királyi család utazását meg fogja akadályozni semminemű előkészületeket és óvintézkedéseket nem tett, mert eddig ki nem derített okból az utazást a szokás ellenére a rendőrségnek be nem jelentették.

A szép tavaszi időjárásra való tekintettel a királyi család nyitott kocsin tért vissza a fővárosba. Az egyik oldalon ült a király és a trónörökös, velük szemben pedig a királyné és Manuel infáns. Az összeesküvők, akik a lassan haladó kocsit közvetlen közelében álltak, kirántották a ruhájuk alá rejtett karabélyokat és több ízben rálőttek a kocsiban ülőkre. Az összeesküvők körülbelül huszan lehettek. A királyt és a trónörökösöt három-három golyó találta. Az elősiető rendőrök több merénylőt felkoncoltak, néhányan azonban elmenekültek.

A királyné, aki a merénylet alatt a legnagyobb hidegvért tanusította a merénylet után elájult és négy óra hosszat nem tért magához.

Az új királynak sérülései jelentéktelenek, úgy, hogy már a legközelebbi órákban megtartandó felesketésen jelen lesz.

Bécs, február 2. Az itteni portugál nagykövetségen kijelentették, hogy nem igaz az a híresztelés, mintha Manuel király mellett regensre lenne szükség, mert a portugál közjog szerint Manuel átveheti a királyságot, mert már elmúlt tizennyolc éves. Manuel proklamálása egyébként már meg is történt.

A főudvarmester öngyilkos lett.

Madrid, február 2. A főudvarmester lelkiismeret furdalásból öngyilkosságot követett el.

Lissabon, február 2. A királyi család már évek óta anyagi zavarokkal küzdött, a király kénytelen volt a korona ékszereit eladni s jövedelme nagy részét két évvel ezelőtt hitelezőinek lekötötte.

A merénylők az egész királyi családot le akarták gyilkolni, amely esetben a Magyarországon is jól ismert braganzai herceg lett volna a király.

A meggyilkolt Károly király mindössze negyvenöt éves volt. A művészeteket rendkívül szerette, maga is jól festett, különösen portrékat és a kiállításokon több ízben díjat nyert.

Az egész országban rend uralkodik. A rendőrség mindennemű gyűlés megtartását megtiltotta s utasította a hatóságokat, hogy a legkisebb engedetlenségnél löjjenek a tömegre.